

KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
24/06459-6

Saksbehandler
Kathinka Messel

Dato
07.06.2024

Høringssvar fra Sarpsborg kommune - Inkorporering av CRPD i norsk lov

Formannskapet behandlet 06.06.2024 sak om høringssvar – inkorporering av CRPD i norsk lov.

Følgende ble vedtatt og oversendes som Sarpsborg kommune sin høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune vil understreke viktigheten av at Norge nå anerkjenner og sørger for at alle borgere har de like menneskerettigheter og den samme beskyttelse mot brudd på disse. Det er nå 18 år siden CRPD ble vedtatt i FN, og 11 år siden Norge ratifiserte konvensjonen. Norge må anerkjenne mennesker med nedsatt funksjonsevne sine menneskerettigheter, på lik linje med alle andre menneskerettigheter. Hovedargumentet for å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven er den klare signalverdien om politisk og rettslig status for konvensjonen som dette vil gi.

Konvensjonen har ikke som mål å gi nye menneskerettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, men avklarer innholdet i eksisterende menneskerettigheter. Den peker særlig på hva staten må gjøre for at rettighetene skal bli virkeliggjort for mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre.

Det er bedt om innspill på flere punkter. Sarpsborg kommune har i denne høringsuttalelsen prioritert departementets ønske om innspill om mulige konsekvenser for kommunesektoren ved inkorporering av konvensjonen.

Inkorporering betyr at kommunene får en lovfestet plikt til å respektere og sikre rettighetene i konvensjonen. Norsk lov inneholder allerede flere plikter som tjener til å oppfylle konvensjonens krav og kommunene skal etter presumsjonsprinsippet så langt det er mulig sørge for at lover tolkes og anvendes i tråd med konvensjonen. Det vil si at det kommunale selvstyret og rom for skjønnsutøvelse er begrenset av konvensjonen, uavhengig av om den er inkorporert eller ikke. Så lenge konvensjonen ikke er inkorporert i norsk lov, vil norsk lov gå foran ved motstrid.

Basert på det ovennevnte kan en anta at inkorporering av konvensjonen i norsk lov ikke vil ha stor betydning for kommunene. Dette er i tråd med utvalgets flertall som vurderer at inkorporering ikke vil gi utvidede forpliktelser for kommunene som kan håndheves i domstolene.

*Uavhengig av kommunens forpliktelser knyttet til eksisterende lovverk kan inkorporering av CRPD få noen konsekvenser for kommunene som Sarpsborg kommune mener det er viktig å **fremheve** i vurderingen av hvorvidt konvensjonen skal inkorporeres i norsk lov.*

Det er blant annet vanskelig å forutsi hva som kan bli konsekvensene for kommunenes selvstyre og skjønnsutøvelse i praksis, samt for prioriteringer mellom viktige formål. Hvilke nye oppgaver inkorporering av konvensjonen kan medføre, og hvor mye det kreves av økonomiske og personalressurser, er også et usikkerhetsmoment.

Sarpsborg kommune støtter likevel forslaget om å inkorporere konvensjonen i norsk lov da dette vil bidra til å fremme personer med funksjonsnedsettelse sine menneskerettigheter.

Sarpsborg kommune mener det må være en forutsetning at nasjonale myndigheter sørger for at kommunene er i stand til å ta det ansvaret som pliktene medfører og kommer med følgende innspill:

- De problemstillingene som KS tar opp, om konsekvensene for kommunene anerkjennes og Sarpsborg kommune mener et nytt innspillsmøte med KS om konsekvenser for kommunene vil være nyttig. Et slikt møte bør følges opp av et drøftingsmøte etter oppsummering av alle høringsinnspill*
- Det må skapes en tydelig og felles forståelse for kommunenes forpliktelser til å oppfylle absolutte og relative rettigheter, samt hva som er saklig, nødvendig og forholdsmessig forskjellsbehandling.*
- Det må utarbeides informasjon og veiledning fra stat til kommunene for å styrke deres arbeid med CRPD slik at mennesker med funksjonsnedsettelse får samme muligheter som andre også i praksis.*
- Det må sikres nok ressurser til kommunene for å styrke gjennomføringen av CRPD arbeidet.*
- kommunene må fortsatt ha handlingsrom til å prioritere hvilke løsninger som er best for målgruppen sett i lys av målgruppens behov og kommunens ressurser og rammer (økonomisk, personale, og bygningsmasse).*

Med hilsen

Kathinka Messel
Formannskapssekretær

Virksomhet stabstjenester

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Saksutskrift - Hørings svar - Inkorporering av CRPD i norsk lov

SAKSUTSKRIFT

Kathinka Messel
07.06.2024

Saksbehandler har ansvar for videre oppfølging

Arkivsak-dok. 24/06459-2
Saksbehandler Kathinka Messel

Høringssvar - Inkorporering av CRPD i norsk lov

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet 2023 - 2027	06.06.2024	65/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 06.06.2024 sak 65/24

Møtebehandling i Formannskapet 06.06.2024:

Følgende hadde ordet ved behandlingen av saken:

Therese Thorbjørnsen (Ap), Henriette Holt Gausdal (Sp), Ståle Solberg (SaFoSa), Anna Margaretha Solberg (KrF), Margrethe Motzfeldt (H), Jan Petter Bastøe (R), ordfører Magnus Arnesen

Representanten Therese Thorbjørnsen (Ap) fremmet på vegne Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti følgende endringsforslag:

Sarpsborg kommune vil understreke viktigheten av at Norge nå anerkjenner og sørger for at alle borgere har de like menneskerettigheter og den samme beskyttelse mot brudd på disse. Det er nå 18 år siden CRPD ble vedtatt i FN, og 11 år siden Norge ratifiserte konvensjonen. Norge må anerkjenne mennesker med nedsatt funksjonsevne sine menneskerettigheter, på lik linje med alle andre menneskerettigheter. Hovedargumentet for å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven er den klare signalverdien om politisk og rettslig status for konvensjonen som dette vil gi.

Konvensjonen har ikke som mål å gi nye menneskerettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, men avklarer innholdet i eksisterende menneskerettigheter. Den peker særlig på hva staten må gjøre for at rettighetene skal bli virkeliggjort for mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre.

Det er bedt om innspill på flere punkter. Sarpsborg kommune har i denne høringsuttalelsen prioritert departementets ønske om innspill om mulige konsekvenser for kommunesektoren ved inkorporering av konvensjonen.

Inkorporering betyr at kommunene får en lovfestet plikt til å respektere og sikre rettighetene i konvensjonen. Norsk lov inneholder allerede flere plikter som tjener til å oppfylle konvensjonens krav og kommunene skal etter presumsjonsprinsippet så langt det er mulig

sørge for at lover tolkes og anvendes i tråd med konvensjonen. Det vil si at det kommunale selvstyret og rom for skjønnsutøvelse er begrenset av konvensjonen, uavhengig av om den er inkorporert eller ikke. Så lenge konvensjonen ikke er inkorporert i norsk lov, vil norsk lov gå foran ved motstrid.

Basert på det ovennevnte kan en anta at inkorporering av konvensjonen i norsk lov ikke vil ha stor betydning for kommunene. Dette er i tråd med utvalgets flertall som vurderer at inkorporering ikke vil gi utvidede forpliktelser for kommunene som kan håndheves i domstolene.

Uavhengig av kommunens forpliktelser knyttet til eksisterende lovverk kan inkorporering av CRPD få noen konsekvenser for kommunene som Sarpsborg kommune mener det er viktig å **fremheve** i vurderingen av hvorvidt konvensjonen skal inkorporeres i norsk lov.

Det er blant annet vanskelig å forutsi hva som kan bli konsekvensene for kommunenes selvstyre og skjønnsutøvelse i praksis, samt for prioriteringer mellom viktige formål. Hvilke nye oppgaver inkorporering av konvensjonen kan medføre, og hvor mye det kreves av økonomiske og personalressurser, er også et usikkerhetsmoment.

Sarpsborg kommune støtter likevel forslaget om å inkorporere konvensjonen i norsk lov da dette vil bidra til å fremme personer med funksjonsnedsettelse sine menneskerettigheter. Sarpsborg kommune mener det må være en forutsetning at nasjonale myndigheter sørger for at kommunene er i stand til å ta det ansvaret som pliktene medfører og kommer med følgende innspill:

- De problemstillingene som KS tar opp, om konsekvensene for kommunene anerkjennes og Sarpsborg kommune mener et nytt innspillsmøte med KS om konsekvenser for kommunene vil være nyttig. Et slikt møte bør følges opp av et drøftingsmøte etter oppsummering av alle høringsinnspill
- Det må skapes en tydelig og felles forståelse for kommunenes forpliktelser til å oppfylle absolutte og relative rettigheter, samt hva som er saklig, nødvendig og forholdsmessig forskjellsbehandling.
- Det må utarbeides informasjon og veiledning fra stat til kommunene for å styrke deres arbeid med CRPD slik at mennesker med funksjonsnedsettelse får samme muligheter som andre også i praksis.
- Det må sikres nok ressurser til kommunene for å styrke gjennomføringen av CRPD arbeidet.
- kommunene må fortsatt ha handlingsrom til å prioritere hvilke løsninger som er best for målgruppen sett i lys av målgruppens behov og kommunens ressurser og rammer (økonomisk, personale, og bygningsmasse).

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot endringsforslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti. Endringsforslaget ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (mindretallet H2, Frp2, SaFoSa1)

Formannskapets vedtak

Sarpsborg kommune vil understreke viktigheten av at Norge nå anerkjenner og sørger for at alle borgere har de like menneskerettigheter og den samme beskyttelse mot brudd på disse. Det er nå 18 år siden CRPD ble vedtatt i FN, og 11 år siden Norge ratifiserte konvensjonen. Norge må anerkjenne mennesker med nedsatt funksjonsevne sine menneskerettigheter, på

lik linje med alle andre menneskerettigheter. Hovedargumentet for å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven er den klare signalverdien om politisk og rettslig status for konvensjonen som dette vil gi.

Konvensjonen har ikke som mål å gi nye menneskerettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, men avklarer innholdet i eksisterende menneskerettigheter. Den peker særlig på hva staten må gjøre for at rettighetene skal bli virkeliggjort for mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre.

Det er bedt om innspill på flere punkter. Sarpsborg kommune har i denne høringsuttalelsen prioritert departementets ønske om innspill om mulige konsekvenser for kommunesektoren ved inkorporering av konvensjonen.

Inkorporering betyr at kommunene får en lovfestet plikt til å respektere og sikre rettighetene i konvensjonen. Norsk lov inneholder allerede flere plikter som tjener til å oppfylle konvensjonens krav og kommunene skal etter presumsjonsprinsippet så langt det er mulig sørge for at lover tolkes og anvendes i tråd med konvensjonen. Det vil si at det kommunale selvstyret og rom for skjønnsutøvelse er begrenset av konvensjonen, uavhengig av om den er inkorporert eller ikke. Så lenge konvensjonen ikke er inkorporert i norsk lov, vil norsk lov gå foran ved motstrid.

Basert på det ovennevnte kan en anta at inkorporering av konvensjonen i norsk lov ikke vil ha stor betydning for kommunene. Dette er i tråd med utvalgets flertall som vurderer at inkorporering ikke vil gi utvidede forpliktelser for kommunene som kan håndheves i domstolene.

Uavhengig av kommunens forpliktelser knyttet til eksisterende lovverk kan inkorporering av CRPD få noen konsekvenser for kommunene som Sarpsborg kommune mener det er viktig å **fremheve** i vurderingen av hvorvidt konvensjonen skal inkorporeres i norsk lov.

Det er blant annet vanskelig å forutsi hva som kan bli konsekvensene for kommunenes selvstyre og skjønnsutøvelse i praksis, samt for prioriteringer mellom viktige formål. Hvilke nye oppgaver inkorporering av konvensjonen kan medføre, og hvor mye det kreves av økonomiske og personalressurser, er også et usikkerhetsmoment.

Sarpsborg kommune støtter likevel forslaget om å inkorporere konvensjonen i norsk lov da dette vil bidra til å fremme personer med funksjonsnedsettelse sine menneskerettigheter. Sarpsborg kommune mener det må være en forutsetning at nasjonale myndigheter sørger for at kommunene er i stand til å ta det ansvaret som pliktene medfører og kommer med følgende innspill:

- De problemstillingene som KS tar opp, om konsekvensene for kommunene anerkjennes og Sarpsborg kommune mener et nytt innspillsmøte med KS om konsekvenser for kommunene vil være nyttig. Et slikt møte bør følges opp av et drøftingsmøte etter oppsummering av alle høringsinnspill

- Det må skapes en tydelig og felles forståelse for kommunenes forpliktelser til å oppfylle absolutte og relative rettigheter, samt hva som er saklig, nødvendig og forholdsmessig forskjellsbehandling.

- Det må utarbeides informasjon og veiledning fra stat til kommunene for å styrke deres arbeid med CRPD slik at mennesker med funksjonsnedsettelse får samme muligheter som andre også i praksis.

- Det må sikres nok ressurser til kommunene for å styrke gjennomføringen av CRPD arbeidet.

•kommunene må fortsatt ha handlingsrom til å prioritere hvilke løsninger som er best for målgruppen sett i lys av målgruppens behov og kommunens ressurser og rammer (økonomisk, personale, og bygningsmasse).

Høringssvar - Inkorporering av CRPD i norsk lov

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Mona Jansen

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra KS om inkorporering av CRPD.

Vedlegg:

[Høringsbrev fra kultur og likestillingsdepartementet – inkorporering av CRPD i norsk lov](#)

Høringssvar fra KS

Sammendrag:

Kultur- og likestillingsdepartementet har sendt på høring forslag til inkorporering av CRPD (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) i norsk lov.

KS har deltatt på et innspillsmøte i mai 2024 om mulige konsekvenser av inkorporering for kommunesektoren. Etter dette møtet har KS skrevet et høringssvar som kommunedirektøren vurderer som godt. Kommunedirektøren foreslår at Sarpsborg kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra KS.

KS mener CRPD ikke bør inkorporeres i norsk lov. En inkorporering vil etter KS sitt syn medføre at kommunen settes i en situasjon der det vil være uklart hvilke plikter kommunen har, hvor langt disse rekker, og hvilket handlingsrom kommunen har til å oppfylle forpliktelsene og kostnadene, både økonomisk og personellmessig. KS mener at funksjonshemmedes rettigheter må balanseres mot andre prioriterte gruppers rettigheter. KS mener at CRPD eventuelt bør bli en del av norsk rett gjennom transformasjon, det vil si at det vedtas lovendringer som ivaretar konvensjonens intensjoner.

Utredning:

Kultur- og likestillingsdepartementet har sendt på høring forslag til inkorporering av CRPD i norsk lov. Frist for høringsuttalelse er 05.06.2024. Sarpsborg kommune har fått godkjenning til å sende over høringsuttalelsen etter formannskapsmøte 06.06.2024.

CRPD står for "Convention on the Rights of Persons with Disabilities". Konvensjonens hovedmål er å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får oppfylt sine menneskerettigheter. Konvensjonen skal bidra til å motvirke diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse. Den skal sikre likestilt respekt for gjeldende sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter.

Et juridisk ekspertutvalg har utredet inkorporering av konvensjonen i norsk lov. Utvalget har ikke avgitt en enstemmig innstilling. Flertallet anbefaler at loven inkorporeres, mindretallet anbefaler det ikke.

Utvalgets flertall antar at de rettslige konsekvensene av å inkorporere konvensjonen vil bli begrensede, og foreslår at konvensjonen inkorporeres i menneskerettsloven. Flertallet fremhever at konvensjonen ikke har som mål å gi nye menneskerettigheter for funksjonshemmede, men å avklare innholdet i eksisterende rettigheter og særlig peke på hva statene må gjøre for at menneskerettighetene skal bli virkeliggjort for funksjonshemmede på lik linje med andre. Hovedargumentet for å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven

er den signalverdien om politisk og rettslig status for konvensjonen som dette vil gi, samt at det vil bidra til likebehandling av FNs kjernekonvensjoner i norsk rett.

Flertallet i utvalget vurderer at inkorporering ikke vil gi utvidede forpliktelser for kommunene som kan håndheves i domstolene, for eksempel knyttet til brukerstyrt personlig assistanse og andre tjenester, og begrensninger i mulighetene for å tilby omsorgsboliger eller andre større boenheter. Inkorporering vil imidlertid kunne føre til at konvensjonen får større gjennomslagskraft i de konkrete vurderingene av hva slags tjenester som tilbys, slik at funksjonshemmedes selvbestemmelse i praksis blir tillagt større vekt. Dette vil ifølge utvalget få konsekvenser for kommunenes skjønnsutøvelse.

Utvalgets mindretall er av den generelle oppfatning at Norge allerede har gått for langt med å inkorporere konvensjoner med forrang. Mindretallet er uenig i at inkorporering av CRPD bare vil få begrensede konsekvenser. Mindretallet viser til at mange av konvensjonsbestemmelsene pålegger, i større grad enn andre inkorporerte konvensjoner, langtrekkende handlingsplikter og at CRPD-komiteen tolker mange av rettighetene og statens plikter i konvensjonen svært langt. Dette vil ifølge mindretallet kunne ha stor betydning for kommunenes økonomi og mulighetene for prioritering mellom viktige formål. Mindretallet mener at konvensjonen ikke bør inkorporeres, subsidiært at konvensjonen inkorporeres i likestillings- og diskrimineringsloven.

Kultur- og likestillingsdepartementet skriver i sitt høringsbrev at det særlig bes om innspill om mulige konsekvenser av inkorporering av konvensjonen for kommunesektoren.

På bakgrunn av dette ble KS invitert til et innspillsmøte i mai 2024 om mulige konsekvenser av inkorporering for kommunesektoren. Etter dette møtet har KS skrevet et høringssvar som kommunedirektøren vurderer som detaljert og godt. Kommunedirektøren anbefaler at Sarpsborg kommune slutter seg til denne høringsuttalelsen fra KS.

Innarbeiding av internasjonale konvensjoner i norsk rett kan skje på to måter, ved inkorporering eller transformasjon. At en konvensjon inkorporeres vil si at det fastsettes i lov at de aktuelle konvensjonene skal gjelde direkte i norsk rett. Med transformasjon menes i denne sammenheng at det vedtas lover som gjengir, i mer eller mindre bearbeidet form, de materielle bestemmelsene i de aktuelle konvensjonene i norsk språkdrakt (kilde: Ot. Prp. Nr 3 98-99). KS anbefaler at innarbeiding bør skje gjennom transformasjon, med begrunnelse som gjengitt nedenfor.

Hovedtrekkene i høringsuttalelsen:

Generelle kommentarer

- KS peker på at de fleste av rettighetene som ligger i CRPD allerede er en del av norsk lovgivning og utløser derfor ikke behov for ny lovgivning. Det er likevel slik at noe gjenstår. Dette er rettigheter knyttet til det å kunne velge bosted og rettigheter knyttet til vern mot umyndiggjøring og bruk av tvang. I og med at CRPD er et levende dokument, kan det i fremtiden bli utledet rettigheter fra konvensjonen som man ennå ikke har identifisert.
- KS har som prinsippalt syn at de fem konvensjonene som er gjort til norsk lov gjennom menneskerettsloven, med forrang foran annen lovgivning, står i en særstilling og at andre konvensjoner ikke bør innlemmes i menneskerettsloven.
- KS ønsker at Stortinget uttaler seg om rekkevidden av CRPD i forbindelse med gjennomføring av konvensjonen og at kommunen ikke må vente på at avklaringen skal skje gjennom domstolene. Av dette følger at KS mener at også CRPD-

konvensjonen bør gjennomføres i norsk rett gjennom transformasjon, ikke gjennom inkorporering.

Kapittel 9

- KS deler ikke synet utvalgets flertall har om at inkorporering ikke vil ha noe å si for det kommunale selvstyret, begrunnet med at kommunen uansett er forpliktet til å følge konvensjonen. Utvalgets flertall mener de rettslige konsekvensene av å inkorporere konvensjonen må antas å bli begrensede. I stedet stiller KS seg bak mindretallets argumentasjon om at flertallet undervurderer den rettslige tvilen som vil oppstå ved en inkorporasjon.
- KS mener det kommunale selvstyret må forstås slik at Staten har en forpliktelse til å velge en måte å gjennomføre konvensjoner på, som også ivaretar de føringene som er gitt for ivaretagelse av det kommunale selvstyret. Dette blir best ivare tatt ved at konvensjonen blir transformert og ikke inkorporert. Gjennom transformasjon vil lovgiver måtte ta stilling til hvilke forpliktelser kommunene skal ha og Stortinget har også et ansvar for å sørge for at forpliktelsene er forsvarlig finansiert.
- KS mener en inkorporering vil medføre at kommunen settes i en situasjon der det vil være uklart hvilke plikter kommunen har, hvor langt disse rekker, og hvilket handlingsrom kommunen har til å oppfylle forpliktelsene og kostnadene, både økonomisk og personellmessig. Det er uklarheter knyttet til rett til å velge bolig, det er uklarheter knyttet til bruk av tvang, det er uklarheter knyttet til rettslig handleevne, det er uklarheter knyttet til universell utforming og det er uklarheter knyttet til rekkevidden av helse- og omsorgstjenester. Disse forholdene kan bedre avklares gjennom en transformasjon.
- KS støtter mindretallet som påpeker at: «Mange av konvensjonsbestemmelsene pålegger, i større grad enn andre inkorporerte konvensjoner, langtrekkende handlingsplikter som vil kunne ha stor betydning for kommunenes økonomi og mulighetene for prioritering mellom viktige formål. Ressursfordeling overføres derfor fra de politiske myndighetene til rettsorganene.»

Artikkel 19

- KS medvirker allerede til informasjonsarbeid om CRPD, hvor også artikkel 19 er en del av arbeidet. Å styrke mulighetene for egen bolig for alle, er og bør være et viktig mål både nasjonalt og for den enkelte kommunes boligarbeid. Det samme gjelder retten til medvirkning og mulighet for å velge bosted. Men det er problematisk hvis retten for personer med nedsatt funksjonsevne til å kunne velge hvor og hvordan de bor oppfattes som absolutt. Det vil svært få kommuner kunne legge til grunn all den tid det også skal gis tjenester. Kommunene vil strekke seg langt for å imøtekomme den enkeltes behov. Samtidig er det en realitet at kommunene satser på å ha samlokaliserte bofelleskap for enkelte personer som har store behov, særlig knyttet til utviklingshemming. KS har tidligere lagt til grunn at det ikke er ønskelig med et ufravikelig maksimalt antall beboere i bofelleskap, mens nasjonale veiledere anbefaler et sted mellom 4 og 6 (8).

Kapittel 12.5

- Å forvente at den jevne kommunale tjenesteyter skal være i stand til å foreta selvkraft-fortolkninger av CRPD for å fastlegge innholdet i tjenestene overfor den enkelte tjenestemottaker er å forvente for mye. Lovgiver må i stedet fastsette innholdet i tjenestene i de lovbestemmelsene den kommunale tjenesteyteren har kjennskap til fra før. Den som yter hjemmehjelp må kunne finne reglene i helse- og omsorgstjenesteloven og byggesaksbehandleren må kunne finne reglene om

universell utforming i plan- og bygningsloven. Transformasjon vil bidra til bedre regeletterlevelse og regelforståelse enn inkorporering.

Kapittel 14

- KS er enig med mindretallet i at CRPD ikke oppfyller de krav som bør stilles til regler som skal gjelde som norsk lov og anbefaler at en eventuell gjennomføring av CRPD-konvensjonen bør gjøres gjennom transformasjon og ikke inkorporering. KS mener at funksjonshemmedes rettigheter må balanseres mot andre prioriterte gruppers rettigheter, ikke gjennom at menneskerettsloven gir automatisk forrang overfor andres rettigheter.
- KS ønsker heller ikke at CRPD inkorporeres i likestillingsloven, jfr mindretallets subsidiære tilrådning, men at de enkelte bestemmelsene i konvensjonen innarbeides i de lovene som allerede regulerer de aktuelle forholdene. Det vil for eksempel si at bestemmelser knyttet til tvang tas inn i helselovene og bestemmelser knyttet til universell utforming tas inn i plan- og bygningsloven.

Økonomiske og administrative bestemmelser – kommentarer til del 1

- Flertallet peker på at: «Ved inkorporering er det imidlertid grunn til å anta at konvensjonens bestemmelser vil bli påberopt og anvendt oftere, og tillagt større vekt enn i dag – i lovgivning, rettspraksis og forvaltningens skjønnsutøvelse. Som følge av dette må det antas at inkorporering vil føre til flere rettssaker mot stat og kommune der kravet er knyttet til rettigheter i konvensjonen. Dette skaper ikke i seg selv nye forpliktelser, men kan gi merarbeid og økte saksomkostninger for myndighetene og være en driver i rettsutviklingen. Rettssaker der internasjonale rettskilder står sentralt, blir gjerne større, dyrere og noe mindre forutsigbare enn andre.» Denne konklusjonen fra utvalgets flertall er en av årsakene til at KS mener at konvensjonen bør tas inn ved transformasjon, og ikke inkorporeres i menneskerettsloven.
- Generelt er det nødvendig at konsekvenser for personellbehov utredes mer grundig når det foreslås endringer i politikk og pasientrettigheter i helse- og omsorgstjenestene, jfr også innstillingen fra Helsepersonellkommissjonen (NOU 2023:4).

Ivaretagelse av CRPD i kommunen

Sarpsborg kommune har siden 2023 arbeidet med implementeringen av CRPD i kommunen. Det gjennomføres en kartlegging av tiltakene som allerede gjøres og tiltak og opplæring som bør gjennomføres på alle kommunens nivåer. Det er oppnevnt en koordinator for arbeidet og en ressursperson i hvert kommuneområde. Det fremmes en egen sak til politisk behandling høsten 2024 om ivaretagelse av CRPD i kommunen.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Utvalget viser til at enkelte tiltak kan ha økonomiske og administrative konsekvenser for gjennomføring i kommunene, men det er ikke gjennomført grundige analyser av dette.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:
Ingen vesentlige konsekvenser.